

per peccata, secundus vero per immunditias corporales, 12. q. 102. 5. ad 4.

13 Omnis cultus Dei exterior praecepit ad hoc ordinatur, ut homines habeant Deum in reverentiam, 12. q. 102. 4. c. & 3. q. 63. 4. ad 3.

14 Cultus Dei exterior praecepit tertio praecepto decalogi, 22. q. 122. 4. corp.

15 In cultu Dei potest aliquid esse perniciuum, id est falsitas, duplicitas, scilicet ex parte rei signata, vel ex parte coelentium contra morem Ecclesiae, 22. q. 91. 1. o.

16 Et aliquid superfluum, non secundum quantitatem absolutam, sed quia non proportionatur fini, 22. q. 81. 5. ad 3. & q. 92. 1. c. ad 3. & q. 93. 2. o. & 2. q. 104. 2. ad 2.

17 Antiquitus quidam colebant falsos Deos cum imaginibus, quidam vero sine eis, 22. q. 122. 2. ad 2.

18 Cultus disparitus matrimoniū praecedens impedit ne contrahi possit, Suppl. q. 59. 1. o.

Cupiditas duplex, scilicet mortalis, & venialis. Prima ponit finem in creatura, non autem secunda, sed est cum charitate, 22. q. 24. 10. ad 2.

1 Curam animarum habentes presbyteri vel diaconi non sunt in statu perfectionis, ex parte ordinis, nec ex parte curae, quia non obligantur per ordinem ad ea quae sunt perfectionis; quamvis interior perfectionis requiratur ad actum ordinis. Et possunt curam animarum deservere. Unde non omnes prelati ecclesiastici sunt in statu perfectionis, sed sibi episcopi, 22. q. 184. 6. o.

2 Ad curam pertinent duo, sc. ratio ordinis, id est providentia, vel dispositio, & executio ordinis, id est gubernatio, 1. q. 22. 1. ad 2.

3 Aequalis cura est Deo de omnibus, ex parte Dei, non autem ex parte effectus, 1. q. 20. 3. ad 1. & 12. q. 111. 4. ad 1.

4 Provisor particularis excludit defectum ab eo quod eius cura subditur, non autem

D A
provisor universalis, 1. q. 22. 2. ad 2. & q. 103. 5. corp.

1 Curiositas est vitium circa cognitionem intellectus & sensuum, ad peccandum, & circa inspectionem ludorum, & mulierum ad concupiscentium, & spectaculorum, 22. q. 167. o.

2 Oritur ex accidia, 22. q. 21. 4. ad 2

D

A Damnatione propter peccatum Ad damnatus potest liberari, nisi per Christum, qui solus fuit ab omnibus, a qua liberatur aliquis tripliciter, sc. per baptismum, martyrium, fidem & dilectionem, 3. q. 27. 3. c. fin. & q. 49. 2. ad 2. & q. 52. 7. ad 2.

2 Homines damnati non sunt deputati ad exercitum aliorum, quia non habent ordinem naturae inter se, sicut demones, 1. q. 64. 4. 2.

3 Non possunt velle bonum actualiter, & tamen voluntas eorum naturaliter inclinatur ad bonum, 1. q. 64. 2. o. item 12. q. 85. 2. ad 3.

4 Blasphemant Deum mente & voce, & in hoc peccant, 22. q. 13. 4. o.

5 Liberum arbitrium habebunt, & voluntatem in malo obstinatam, 3. q. 18. 4. ad 2.

6 Non penitent de malis quae fecerunt, ratione culpa & pena. Sed ratione pena, 22. q. 13. 4. c. & 3. q. 86. 1. c.

7 Non amant eos, quos prius inordinate dilexerunt, sed causas dilectionis, 22. q. 13. 4. c.

8 Pœna damnatorum numquam finietur, contra Origenem, 1. q. 10. 3. ad 2. & q. 64. 1. c.

9 + Obstination in damnatis est perpetua culpa & pena. Sed non dementur, quia non sunt in via, sed ad terminos penæ devenerunt, 22. q. 13. 4. ad 2.

10 In damnatis erit varietas peinarum, non refrigerans, sed magis affigens, 1. q. 10. 3. ad 2. & 12. q. 67. 4. ad 2.

11 + Bona qua damnati feruerunt hic, profunt eis in inferno, 3. q. 89. 6. ad 3.

12 Ad.

D A
12 Ad mitigationem pœnae, impediendo ne incurritur, non autem subtrahendo, nec fortificando subiectum, nec minuendo remorsum conscientie, 3. q. 89. 6. ad 3.

13 Quilibet pœna damni vel sensus in damnatis excedit omnem pœnam & dolorem coniunctum viatoris, etiam Christi, 3. q. 46. 6. ad 3.

14 Corpora damnatorum cum suis deformitatis resurgent, suppl. q. 86. 1. corp.

15 Nihil erit quo corpora damnatorum corrumphi possint, suppl. q. 86. 2. c.

16 Futura sunt passibili fine mutatione naturalis dispositionis, propter justitiam, suppl. q. 86. 3. o.

17 Sicut per multa & varia damnata peccaverunt, convenienter est ut multipliciter & multis affligantur, suppl. qu. 97. 1. o.

18 Cum post diem iudicii nullum corpus mixtum remansurum sit, vermis qui damnatis assignatur, non erit materialis, sed spiritualis, qui conscientie remorsus dicitur, suppl. q. 97. 2. c.

19 Ratione lacrymarum resolutionis fetus non erit in damnatis, ratione vero commotionis & turbacionis capitatis in damnatis fetus esse poterit, suppl. q. 97. 3. o.

20 Ut dispositio inferni miseriae damnatorum convenient, erunt in eo tenebris corporales, cum quadam tamen luce, ut videant damnati ea, quae animam torquere possunt, suppl. q. 97. 4. c.

21 Ignis inferni erit corporalis, suppl. q. 97. 5. o.

22 Est eiusdem speciei cum igne nostro, suppl. q. 97. 6. c.

23 Est nulus scit ubi infernus sit constitutus, nisi qui de hoc a Spiritu sancto edocet fuerit, convenienter tamen est ut sub terra esse credatur, suppl. q. 97. 7. o.

24 Quamvis damnati voluntate naturali aliquod bonum velle possunt, tamen voluntate deliberata non bene volunt illud, suppl. q. 99. 1. c.

D A
25 Per se non penitentebunt de peccatis, sed per accidens, in quantum affiguntur a pœna, quam pro peccatis sustinent, suppl. q. 98. 1. 2.

26 Non vellent non esse, in quantum non esse consideratur secundum se, quia illud non est appetibile, in quantum vero consideratur ut est ablativum penalis vita aut alicuius miseriae, non esse potest desiderari a damnatis, suppl. q. 98. 3. c.

27 Propter consummatum suum odium gaudent de malis, & dolent de bono, & sic vident secum alios esse damnatos, suppl. q. 98. 4. o.

28 Deum odio profecuntur, cum illum non percipient in se, sed in effectu sua justitia, qui est illis in pœnam, suppl. q. 98. 5. corp.

29 Cum meritum vel demeritum ordinetur ad aliquod bonum vel malum consequendum, neque boni merebuntur, neque mali demerebuntur, quia eorum mala voluntas non est demeritum, sed pœna, suppl. q. 98. 6. c.

30 Habeant actualem notitiam eorum quae sciverunt, ut inde tristitia non latitia afficiantur, suppl. q. 99. 7. o.

31 Nullo modo possunt cogitare de Deo per se, hoc est, tranquillam totius bonitatis principio: per accidens vero, hoc est per Dei effectus, in quantum puni, & alia id genus, poterit Deus a damnatis cogitari, suppl. q. 98. 8. corp.

32 Ante diem iudicii bonos in gloria sua vident, sed post diem iudicii visione beatorum privabuntur, suppl. qu. 98. 9. o.

1 Damnum est ex hoc quod aliquis minus haberet, quam debet habere, 22. q. 98. 6. 2. 4. c.

2 Dare alicui occasionem danni vel periculi semper est illicitum, 22. q. 77. 3. c.

3 Omnes qui sunt quocunque modo causa danni, qui in his verbis sunt, sc. iustio, coniunctio, confitens, palpo, recursus, participans, mutus, non obstat, non manifestans,

L 6 10.

352 D A
tenentur ad restitutio[n]em totius, 22. q. 62. 7. o.

4 Damnatio duplex, sc. in re habita, & in re habenda. In prima tenetur quis restituere totum, in secunda vero aliquid, secundum astimationem & arbitriu sapientis, 22. qu. 42. 2. ad 3. & 4. o.

Daniel fuit simul accusator, & iudex s[an]c[t]orum, i[n]stinctu Dei. Et iudicavit non subditos ex commissione, 22. q. 67. 1. ad 3. & 3. ad 3.

1 De ratione dationis nihil est, nisi quod datum libere habetur a dante, 1. q. 38. 1. c.

2 Inter dantem, & datum non requiritur distinctio, nisi rationis, 2. q. 38. 1. ad 1.

3 Dans semper distinguunt realiter ab eo cui datur, 1. q. 38. 2. ad 1.

4 Datio duplex, sc. ex debito, & ex amore. In prima potest esse virtus acceptio[n]is personarum, non autem in seconde, 1. q. 23. 5. ad 2. & fin. & 22. q. 63. 1. ad 3.

5 Aliquis dupliciter aliquid dat illicite, scil. vel quia ipsa dario est illicita & contra legem, sicut patet in eo qui simoniace aliquid dedit, vel quia propter rem illicitam dat, licet ipsa datio non sit illicita, sicut cum quis dat meretrici propter fornicationem, 12. q. 73. 8. c. ad 3. & 22. q. 62. 5. ad 2.

6 Datio, & missio dicuntur sicutum temporale in divinis, sed donum aeternaliter, 1. q. 38. 1. ad 4. & q. 43. 2. o.

7 Datio, datum, & donum in divinis dicuntur notionaliter, ut important auctoritatem respectu dati. Sed sine illa dicuntur essentialiter, 1. q. 38. 3. o.

8 Donum quadripliciter differt a daro in divinis, quia non significat tempus, est aeternum, significat aptitudinem, & liberalitatem, 1. q. 38. 1. ad 4. & 2. ad 3.

9 Divinae personae dantur nobis invisibiliter misericordia, tantum secundum dona gratiam facientes, 1. q. 43. 3. o. & 3. q. 72. 2. ad 2.

10 Dari convenit essentia, & cuilibet persona divina, & a seipso, 1. q. 43. 4. ad 1.

11 Spiritus sanctus potest duci datum nostrum, non autem donum nostrum, 1. q. 38. 2. ad 3.

12 + Nulla creatura potest dare Spiritum sanctum, 1. q. 43. 2. c. fin.

13 Licit aliquis possit esse minister collationis eius, 1. q. 43. 8. fi. item 3. q. 8. 1. ad 1.

14 Dare Spiritum sanctum dicitur dupliciter, sc. auctoritate, & sic est tantum Dei, & ministerio, & si homines, & Christus secundum quod homo, dicuntur eum dare, 3. q. 8. 1. ad 1.

15 Peccante David, populus punitur, primo propter bonum unitatis, secundo propter demerita populi in sequendo Absalon, tertio quia populus erat potestio eius, 22. q. 108. 4. ad 1.

16 David propheta secundum glossam dicit se fervore ordinis doctrinae, prout transformandum est a facilioribus ad difficultioribus, constringens se maledicto, si eum non servasset, 22. q. 139. 1. ad 4. item 6. ad 2.

17 De, & ex denotant habitudinem causa efficientis, vel materialis, non autem formalis, vel finalis, 1. q. 39. 2. ad 5. & 8. c.

18 Quicquid est de aliquo, est ex aliquo, non autem ex converso, quia, de, dicit principiam, & confabstantialitatem, ex, vero dicit principium tantum, 3. q. 75. 8. c.

19 De, dicit principium confabstantiale efficiens, vel formale subsistens, vel materiale, 1. q. 41. 3. ad 1. & ad 2. & 3. q. 32. 2. corp. item 9. 75. 8. c.

20 Debitorum in communis importat ordinem exigentia, vel necessitatem aliquius ad quod ordinatur, 1. quæst. 21. 1. ad 3.

21 Aliquid dicitur debitum dupliciter, sc. secundum se, ut finis, vel propter aliud, ut ea quæ sunt ad finem, 22. q. 44. 1. c.

22 Duplex, scil. naturæ, & meriti,

D A

D E

D E 253

meriti, 11. quæst. 111. 1. ad 2.

23 Duplex, sc. legale, & morale, 12. q. 99. 5. o. & 22. q. 23. 3. ad 1. & q. 31. 2. ad 3. & q. 78. 2. ad 2. & q. 80. 1. corp. item qu. 102. 2. ad 2. & q. 106. 1. ad 2. & 4. ad 1. & q. 114. 2. c. & q. 117. 5. ad 1. & q. 118. 3. ad 2.

24 Duplex, sc. necessitatis, & congruitatis vel utilitatis, 12. q. 99. c. & 3. q. 64. 5. ad 3.

25 Aliquid est aliquid debitum dupliciter, sc. ratione necessitatis, vel qua dat aliquid, 22. q. 187. 4. c.

26 Debitorum non minuit minimum, nisi minus voluntarium, 1. q. 21. 1. ad 2. & 12. q. 114. 2. ad 1. & 22. q. 50. 3. ad 2. & q. 164. 1. ad 3. & q. 186. 5. ad 5.

27 Deus nulli est debitor, 1. q. 21. 1. ad 4. & 12. q. 99. 5. c. & q. 111. 1. ad 2. & q. 114. 1. ad 3.

28 Deus reddit duplex debitum, scilicet respectu sua sapientiae & voluntatis, & respectu creaturarum. Sed primum presupponitur in secundo, 1. q. 21. 1. ad 3. & 4. corp. & 12. q. 114. 2. ad 3.

29 In Deo est principaliter ratio, & causa debiti, 22. q. 106. 1. corp.

30 Conjuges in petendo debitum, & in aliis sunt aequales, secundum proportionem, non autem secundum quantitatem, 22. q. 32. 8. ad 2.

31 Petere debitum a conjugi in festo non licet, quia est incongruum, tamen non est peccatum mortale, si sine contemptu fiat, 22. q. 186. 9. ad 3.

32 Tenentur conjuges fibi mutuo debitum praestare, cum facrum conjugium institutum sit, ut & vietut fornicatio, & ut liberis opera detur, salva tamen utriusque in columitate, suppl. q. 64. 2. o.

33 Cum natura mulieres sint verecundæ, ita ut non audeant petere debitum a viris fibi praestari, tenetur vir etiam uxori non petenti debitum reddere, si aliquo signo id eam velle perceperit, suppl. q. 64. 2. o.

34 Sunt vir, & uxor in actu conjugii aequales quantum ad aequalitatem proportionis, non

autem quantum ad aequalitatem quantitatis, suppl. q. 64. 3. o.

35 Non potest vir, aut uxor absque mutuo consensu continentiam uovere, suppl. q. 64. 4. corp.

36 Cum actus matrimonialis propter delectationem carnis reddit hominem ineptum ad spiritualia, non licet petere debitum actus matrimonii diebus facris, suppl. q. 64. 5. o.

37 Non peccat mortaliter vir ant uxor si debitum diebus festis petat, si tamen hoc faciat solem delectationis causa, gravius peccat, quam qui hoc facit, ut fibi de lubrico carnis caveat, suppl. q. 64. 6. corp.

38 Tenentur conjuges etiam diebus festis, & quacunque hora fibi mutuo debitum reddere, salva tamen honestate, suppl. q. 64. 7. o.

39 Decima non solvendatur ex præcepto ante legem, quia non erant determinati ministri, 22. q. 87. 1. ad 3.

40 Oblationes, & decima in veteri lege erant sacramenta, non autem nunc; quia tunc erant ut figurales, nunc autem ut morales, 3. q. 65. r. ad 7.

41 Decimæ non erant oblationes, nec sacrificia, quia non offerabantur Deo immediate, sed ministris ejus, 22. qu. 85. 3. ad 2.

42 Decimatio est actus moralis, inquantum offerunt ad cultum Dei, & ad sustentationem ministrorum ejus; sed est figuralis, inquantum significat imperfectionem dantis decimas, 3. qu. 32. 8. c. item q. 65. 1. ad 7.

43 Præceptum de solutione decimarum quoad sustentationem ministrorum Dei est morale, & juris naturalis, sed quoad certum numerum ex judiciale, sed quoad significacionem ejus est cæremoniale; & quoad Christianos est præceptum Ecclesie positivum, 22. q. 87. 1. o.

44 In doctrina Christi, & Apostolorum continetur præceptum Ecclesie positivum, 22.

ceperit de decimis quantum ad id quod est morale tantum, 22. q. 87. 1. ad 2.

7 Ecclesia potest determinare aliam partem ad solvendum, quam decimam, 22. q. 87. 1. c.

8 Jus percipiendi decimas potest vendi Ecclesia, non autem laicis, licet fructus quandoevis eis concedantur, 22. q. 87. 3. c. ad 3. item 4. q. 100. 4. ad 3.

9 Decimas possunt dari in feendum, 22. q. 87. 3. ad 3.

10 Non solvens decimas, ubi non est confuetudo, non peccat, si est paratus solvere ad mandatum Ecclesie, 22. q. 87. 3. ad 5.

11 Decimatio non convenit Christo, sed cuilibet alii, quia significat liberationem a peccato originali, 3. qu. 31. 8. o.

12 Iudei dabant decimas praediales, non autem personales, 22. q. 87. 2. ad 1.

13 Dabant tres decimas ex precepto Dei, primas ministris, sicut & nunc, secundas in sacrificia, que cestaverunt, tertias pauperibus, quae non plus debentur, 22. q. 87. 1. ad 4.

14 Pauper tenetur dare decimas sacerdoti, licet sit dives, 22. q. 87. 3. ad 1. item 4. ad 4.

15 Omnes clerici tenentur dare decimas Papae, si petat, 22. q. 87. 4. ad 3.

16 Tenentur dare decimas de praediis propriis, non autem de praediis Ecclesie, 22. q. 87. 4. c. ad 1.

17 Religiosi curati possunt exigere decimas, nec tamen tenentur dare, non curati vere & converto; habent tamen aliquam immunitatem, secundum diversas concessiones eis a fide Apostolica factas, 22. q. 87. 3. ad 3. item 4. ad 2.

18 Petens decimas, ubi non est confuetudo, peccat, 22. q. 87. 1. ad 5.

19 Ecclesia absinet a decimis exigendis, in terris in quibus non est confuetum decimas solvere, 22. q. 45. 8. ad 5.

20 Potest petere decimas ab mente rem non decimatam, & etiam a vendente, 22. q. 87. 3. ad 4.

21 Decimas debent dari, iis quibus solent dari secundum confuetudinem, licet personae magis convenient Ecclesia parochiali, praediales vero Ecclesia ubi est ager, 22. qu. 87. 3. ad 2.

22 Decima debet in usus pauperum per clericos dispensari, 22. q. 87. 1. ad 4. item 1. ad 1. item 4. ad 4.

23 Debent dari de omni re possesta, secundum confuetudinem, scilicet de omni lucro praediali, vel personali, & de meretricio, & histrionatu, & hujusmodi, sed Ecclesia non debet recipere, quando sunt in peccato, 22. q. 87. 2. o.

24 Non debent dari de rapina, furto, vel usura, nec de aliis oneribus restituitione, sed de fructibus rei empta ex usuris, 22. q. 87. 2. ad 2.

25 Nullus tenetur dare decimas de re fibi ablata furto, vel rapina, nisi ob culpam, scilicet negligientia, 22. qu. 87. 2. ad 4.

26 De herbis, & aliis minimis dantur de consilio, non autem de precepto, sicut nec in veteri lege, nisi de confuetudine patrum, 22. q. 87. 2. ad 3.

27 Debent dari, non deducitis expensis, nec tributis, nec mercede operariorum, 22. q. 87. 2. ad 4.

28 Decor facie est periculosus, & tamen non fuit causa principalis matrimonii Jacob cum Rachel, sed fuit causa secunda. Et hoc bene potest esse sine peccato, vel quandoque est cum peccato venialis; si autem est principalis causa libido pulchritudinis, tunc non excusat a peccato mortali, si esset effrenata libido, 22. q. 167. 2. c. f.

29 Deficitus sumitur duplicitate, scilicet privative, & negative; secundas est in omni creatura, primus autem non est in angelis, 1. quæst. 12. 4. ad 2.

30 In effectu contingit duplicitate, sc. deficit agentis, & deficit patientis, 1. qu. 49. 1. c. ad 2.

31 In effectu naturæ & artis contingit quadrupliciter, sc. ex-

deficit agentis, materia, forma, & effectus, sed in moribus tantum ex primo, 1. q. 49. 1. c. ad 3.

32 Malum in defectu actionis semper cauatur ex defectu agentis, 1. q. 49. 1. c. ad 2.

33 Id quod sequitur defectum actionis, non attribuitur agenti, nisi cum potest, & debet agere, 1. q. 49. 1. ad 3. & 2. ad 3. & 12. q. 6. 3. c. & q. 79. 1. c.

34 Defectus naturæ humanae contingit duplicitate, scil. vel quia nondum pervenit ad ultimam perfectionem naturæ, ut in pueris; vel quia recedit ab ea, ut in senibus, 1. q. 99. 1. ad 4.

35 Defectus duplex sequitur ex peccato; sc. ut poena a judice, vel consequens poenam; primus debet esse aequalis in peccato aequali, non autem secundus, 22. q. 124. 1. ad 4.

36 Christus curans corporalitatem, & passibilitatem corporis nostri, curavit omnes alios defectus nostros, quia omnes causantur ex ea, superadditis quibusdam particularibus causis, 3. q. 14. 4. ad 1.

37 Nullus deficitus potest esse in Deo, 1. q. 49. 2. c. item 22. q. 161. 1. ad 4.

38 Nonne reducitur in Deum, sicut in causam, 22. q. 24. 10. c.

39 Intellexus angelii non habet defectum, si deficit accipiatur privative, ut sc. caret eo quod habere debet; si vero accipiatur negative, sic qualibet creatura inventur deficiens, Deo comparata, dum non habet illam excellentiam quæ inventur in Deo, 1. q. 12. 4. ad 2.

40 Degradatio auferit ordinis executionem, quasi in perpetuum, sed excommunicatio solum usque ad emendationem, 3. q. 82. 8. ad 3.

41 Deficitus predicatorum de humanitate Christi, non autem de homine Christo, 3. q. 16. 3. c. ad 2. & 5. ad 2.

42 In effectu inquantum una in pluribus personis, convenient cum forma nominis collectivi, 1. q. 39. 5. ad 6.

43 Deitas non potest supponere pro persona, 1. qu. 39. 5. o.

44 Delestatio non est generatio, sed generatum est, 12. q. 21. 1. c. & q. 35. 5. c.

45 Secundum Aristotelem, est quidam motus animæ, & consistit in similitudine existentem, 12. q. 1. 1. c.

46 Est motus, qui est actus perfecti, non autem est motus, qui est actus existentis in potentia, 12. q. 31. 2. ad 1.

47 Est motus in appetitu animali, consequens apprehensionem boni naturalis presentis per sensum, 12. q. 11. 1. ad 3. & q. 31. 1. c. ad 2. & q. 35. 1. c.

48 Est operatio causaliter non autem formaliter, nec est finaliter, 12. q. 31. 1. ad 1.

49 Est passio animæ, 12. q. 31. 1. o. & 4. ad 2. & 5. corp. fi. item ad 2. & q. 35. 1. c.

50 Nulla delectatio est quid optimum, 12. q. 2. 6. o.

51 Objectum delectationis est bonum apparet conveniens & conjunctum, 12. q. 43. 1. c.

52 Delectatio est quietatio cognita in re convenienti, 12. q. 11. 1. ad 3. & qu. 34. 1. c. & q. 43. 1. c.

53 Est quis appetitus tendens in finem propter presentiam eius; sed est motus appetitus ab appetibili presente immutante appetitum, 12. q. 11. 1. ad 2. & q. 33. 2. ad 1. & q. 34. 2. ad 2. & 3. ad 3. item 4. c. ad 1. & q. 38. 1. c.

54 Est sicut quis naturalis, sed tristitia est sicut quis violentia, 12. q. 1. 8. c. ad 1.

55 Delestatari de Deo in via plene non possumus, sicut nec Deum cognoscere, 22. q. 44. 6. o.

56 Nulla delectatio est in carentibus omni cognitione, 12. q. 11. 2. c. & q. 31. 1. c. & q. 32. 1. c. & q. 35. 1. c. & q. 41. 3. c.

57 Delectatio proprie dicta est in Deo, 12. q. 31. 4. ad 2.

58 Diversimode est in Deo, angelis, hominibus, & brutis, 12. q. 31. 4. ad 2.

59 Est in appetitu sensitivo, & in appetitu intellectivo, 12. q. 30.

q. 30. i. c. item q. 31. 4. o. & q.
35. 1. c.

17 Omnis delectatio est proprium accidens beatitudinis, vel partis eius, 12. q. 2. 6.c. &
q. 3. 4. c.

18 Causa proxima delectationis est operatio, cuius obiectum est causa remota, 12. qu.
32. 1. o.

19 Oporteret quod omnis delectatio aliquam operationem confeatur, 12. q. 32. 1. o.

20 Omnis operatio procedens ex habitu perfriciente naturam causat delectationem, 12. q. 100. 9. c. ad 3

21 Operatio non est propter delectationem, sed et converso, 12. q. 4. 2. o.

22 Delectatio est major in principio operationis, quam in processu eius continuitate, quamvis forte in processu operatio sit intensior. Et hoc triplici ratione: scilicet primo quia cum operatio sit delectationis causa, quanto aliud attentius operatur, tanto major delectatio ex operatione conturgit. Homo autem in principio operationis attentior est ad operationem, quam in progressu; & ideo in progressu operationis quando aliquis negligenter intendit operationi, non sentit tantum in operatione delectationem. Secundo quia oporteret in nobis delectationem esse secundum modum nostrae naturae. Unde cum nostra natura sit mutabilis, non est nobis semper idem delectabile, quia iam mutatus sumus a pristina dispositione, & sic post pauca non est nobis convenientia, quod prius conveniens erat; & ideo quod prius erat delectabile, postea sit minus delectabile, vel etiam triste. Et haec est etiam ratio, quare continuitas unius rei in nobis fastidium parit, alternatio vero delectat. Tertio quia cum ad delectationem requiratur convenientia perceptio, quanto aliquid minus sentitur, minus est delectabile, res autem in sui novitate magis sentiuntur, quia postmodum carum dispositio sit

35 RE.

quasi qualitas quedam inherens sentientibus, 12. qu. 22.
1. ad 3

23 Operatio unius potest esse causa delectationis in alio tripliciter, scilicet benefaciendo, faciendo, & stimulando boni ejus, & propter amorem, vel odium, 12. q. 32. 5. o.

24 Ad delectationem requirunt duo, scilicet adeptio, vel coniunctio, vel praesentia boni convenientis, & cognitionis huius, 12. q. 32. 6.o. & q. 33. 1.c. & q. 35. 1.7. c. & q. 43. 1. c.

25 Motus est causa delectationis tripliciter, primo quia mutantur, secundo quia obiectum excedit, tertio ratione cognitionis, 12. q. 32. 2. o.

26 Confusa delectant, quia sunt connaturalia, 12. q. 32. 2. ad 3. item 8. 3.

27 Raro contingentia delectant, ratione admirationis, & desiderii, 12. q. 32. 8. ad 3

28 Benefacere alii est causa delectationis tripliciter, scilicet propter spem vel amorem, ratione excellentiae, & ratione liberalitatis, 12. q. 32. 6. o.

29 Amor & concupiscentia causant delectationem, sed magis spes, 12. qu. 32. 3. ad 3. & q. 35. 1. ad 2. & q. 100. 9. ad 3

30 Spes ratione praesentis & stimulationis delectat, sed ratione absentiae affigit, 12. q. 32. 3. ad 2. & q. 40. 8. ad 2

31 Sensus magis delectat quam spes, & haec magis quam memoria, quia delectatio est de presenti, 12. q. 32. 3. o. & 22. q. 30. 1. ad 3

32 Vincere delectat, in quantum demonstrat propriam excellentiam, ideo omnes ludi & pugnae delectant, propter spem victoriae, 12. qu. 32. 6. ad 3

33 Otium, ludus, & omnia quae ad quietem pertinent, sunt delectabilia, in quantum auferunt tristitiam, qua est ex labore, 12. q. 32. 1. ad 3

34 Omne simile ratione unitatis delectat, sed contraria per excessum corrumpto, vel ut impedit proprium bonum, 12. q. 32. 7. o.

35 Redargueret, & punire delectant, ratione propriae excellentiae, vel amoris, non autem propter damnum alterius, 12. q. 32. 6. ad 3

36 Dare alii delectant, in quantum indicat proprium bonum, sed contraria inquantum evanescit illud, 12. q. 32. 6. ad 1

37 Tristitia est causa per accidentem delectationis, in quantum facit magis eam appeti, & propter eam fertur, 12. q. 35. 3. ad 1. & q. 48. 1. c.

38 Tristitia praesens causat delectationem, in quantum representat in memoria rem dilectam, praterita vero in quantum quis evasit ab aliquibus tribus & dolorosis, 12. qu. 32. 4. o.

39 Dilatatio metaphorice sumpta est effectus delectationis, amoris, & desiderii, 12. q. 33. 1. o. & q. 37. 2. c.

40 Qui delectatur constringit rem delectantem, dum ei fortior inhaeret, sed cor suum ampliat, ut perfecte fruatur, 12. q. 33. 1. ad 3

41 Delectatio perficit operationem tripliciter, scilicet ut finis, ut forma, & augendo, 12. q. 4. 1. ad 3. item q. 33. 4. o. & q. 34. 4. ad 2. item q. 40. 8. c.

42 Qualibet delectatio mitigat quamlibet tristitiam, 12. q. 35. 4. ad 2. item ad 3. item qu. 38. 1. o. item 3. 4. c. item 5. o. item qu. 48. 1. o. item 3. q. 46. 8. ad 2

43 Delectatio contemplativa adiuvat usum rationis, corporales autem impedit tripliciter, scilicet de distractione, contrarietatem, & ligationem, 12. q. 4. 1. ad 3. item q. 33. 3. o. & 4. ad 1. & q. 34. 1. ad 1. & 22. qu. 15. 3. o. & q. 53. 6. o.

44 Delectatio maxime corruptit & stimulationem prudentiae, & praeceptie in venereis, quia rotam animam absorbet, 22. q. 33. 6. c. & q. 55. 8. ad 1. & q. 15. 3. 5. ad 1

45 Delectationes spiritualis causant desiderium sui fine fastidio, nisi per accidentem ratione corporis, 12. q. 33. 2. o.

46 Delectationes corporales

ratione habiti excedentis causant fastidium, sed ratione non habiti causant desiderium, 12. q. 33. 2. o.

47 Corporales sunt medicinales contra fastidium, vel sunt ex gritudinalibus, id est inordinate amaræ, 12. q. 31. 5. c. si. ad 1. & q. 48. 1. c.

48 Omnis tristitia impedit omnem delectationem per redundantiam, sed per se impedit tantum contraria, 12. q. 35. 4. ad 2. item ad 3. & 6. c. f. & c. 3. q. 46. 8. ad 2

49 Omnis tristitia impedit aliquam operationem, in quantum enim ea contraria operanti, sed non omnis delectatio coadiuat ad operandum, immo extranea impedit, avertendo intentionem, 12. q. 33. 3. 4. c.

50 Operatio secundum se est delectabilis, sed per accidentem est pessima & contraria, scilicet ratione motus fatigantis; ideo quies est delectabilis per accidentem, id est removendo contraria, scilicet motum, 12. q. 32. 1. ad 3

51 Qualibet delectatio contrariatur cuilibet tristitia secundum dispositionem subiecti, & secundum effectus, quia per primum natura confortatur, & per secundum molestatur, 12. q. 32. 4. ad 2. & ad 3. & q. 38. 1. ad 1

52 Delectationi confidatio nis intellectus nulla tristitia contrariatur ratione sui, sed tantum ratione objecti, 12. qu. 31. 5. c. f. & q. 32. 7. ad 2. & q. 35. 5. o. & 22. q. 9. 4. ad 2. & q. 180. 8. c. & 3. q. 46. 7. ad 4

53 Dolor & tristitia contrariantur cuilibet delectationi secundum genos, non autem secundum speciem, 12. q. 35. 3. 4. o. item q. 38. 1. ad 1

54 Delectatio potest esse integrata & perfecta, non autem tristitia, sed semper est secunda pars, 12. q. 35. 6. c.

55 Delectatio & tristitia de codem contrariantur secundum speciem, sed de oppositis habent convenientiam, & dispositis sunt dispara tis, 12. q. 35. 4. o. & s. c. & q. 36. 1. ad 2

36 Q.

56 Omnes fugiunt quamlibet tristitia, non autem omnes appetunt quamlibet delectationem, 12. q. 39. 1. ad 2. & 3. c.

57 Appetitus delectationis est major quam fuga tristitia secundum se, sed per accidens est e converso tripliciter, scilicet primo, quia tristitia magis sentitur, secundo ex causa, tertio ex effectu, 12. q. 35. 6. o. & 27. q. 138. 1. c.

58 Delectatio magis afficit quam tristitia, quæ magis sentitur, 12. q. 29. 3. o.

59 Omne animal appetit delectationes naturaliter, ut medicinas contra labores sensum, & motuum, 12. q. 32. 7. ad 2. item 22. q. 4. 6. c.

60 Delectatio appetitus naturalis dicitur tantum delectatio, & opposita passio dicitur dolor. Sed delectatio appetitus animalis dicitur etiam gaudium, & opposita passio dicitur tristitia. Prima sunt in qualibet potentia, secunda vera in conceputibili tantum, 12. q. 31. 3. o. & q. 35. 2. 7. c. & q. 41. 3. c.

61 Juvenes, & melancholici vehementer appetunt delectationes sensum propter laborem suæ naturæ, 12. q. 32. 7. ad 2.

62 Delectatio naturaliter appetitur propter se finaliter, non autem formaliter, nec effusive, 12. q. 2. 6. ad 1. & ad 3. & q. 34. 2. ad 2.

63 Corporalis plus appetitor quam spiritualis, per accidens, quia quidam abundant sensu, & deficiunt intellectu, & quia pluribus est nota, quam spiritualis, 12. qu. 2. 6. c. ad 1. & ad 2. & qu. 31. 5. c. & qu. 32. 7. ad 2.

64 Non omnis delectatio est bona, nec omnis est mala, sed aliqua est bona, & aliqua mala, 12. q. 34. 1. 2. c.

65 Omnis tristitia per se est mala, licet per accidens possit esse bona; sed non omnis delectatio est bona per se, 3. q. 15. 6. ad 2. & ad 3.

66 Delectatio de apparenti bono, & vero malo, & tristitia de apparenti mala, & vero bo-

no, sunt mala moraliter, 22. q. 35. 1. c.

67 Tristitia est materia delectationis, & gaudi per accidens tantum, & e converso, inquantum tristitia accedit esse bonum, & illis malum, 12. q. 35. 3. ad 2. & ad 3.

68 Delectatio non dicitur mortalia, nisi sit cum confessio rationis delictio, 12. q. 24. 6. ad 3. & q. 88. 4. ad 2.

69 Confessio rationis indelectationem cogitationis præratione obiecti est peccatum mortale, sed ratione cogitationis tantum est veniale, vel nullum; puta cum aliquis causa disputationis, vel confessio, & inimicorum cogitat de peccatis carnibus, 12. q. 11. 5. c. item q. 74. 8. 0. item q. 88. 5. ad 2. item 22. q. 154. 4. c. & q. 180. 7. o.

70 Delectatio astus conjugalis de se non est peccatum mortale, nec veniale, 12. q. 34. 1. ad 1.

71 Delectatio duplex, scilicet carnalis, id est que completer sensu carnis, scilicet ciborum, & venereorum; & spiritualis, id est que completer solle apprehensione animæ, 22. q. 118. 6. c. item q. 123. 8. c.

72 Corporalis, id est secundum sensum, est vehementior quad nos, sed spiritualis est simpliciter major, firmior, & dignior, 12. q. 2. 6. o. item q. 31. 5. o. item q. 38. 4. c. item 22. q. 141. 4. ad 4. item q. 180. 7. c.

73 Corporalis vocatur voluptas, quia pluribus est nota quam spiritualis, 12. q. 2. 6. c. ad 1. & ad 2. & qu. 31. 5. c. & qu. 32. 7. ad 2.

74 Corporales indigent temperari, & refrænari per rationem, non autem spiritualis, quia non sunt secundum mentem, quæ est regula, ideo secundum se sunt sobriae & moderatae, 12. q. 31. 5. ad 3. item 11. q. 141. 4. ad 4.

75 Nullus diu potest esse sine delectatione, ideo carens delectationibus spiritualibus transit ad carnales, 22. q. 35. 4. ad 2. & q. 119. 1. 3.

76 Spiritualis est tota simul, non autem corporalis, 12. q. 31. 2. o. item 5. c. fi.

77 Secundum tactum est maior utilitate, & simpliciter, & naturalior, quam secundum alios sensus, sed delectatio secundum visum est major ratione cognitionis, 12. q. 31. 6. o. item 22. q. 15. 3. c. item q. 141. 4. c. ad 3. item 7. c.

78 Delectatio contemplativa excedit omnem delectationem humana, 12. q. 3. 5. c. fi. & q. 38. 4. c. item 22. q. 180. 7. o.

79 Vita contemplativa est nobilior, convenientior nobis, prior, & perfectior, quam vita activa, 22. q. 182. 1. c.

80 Delectatio contemplativa in via est imperfetta respectu contemplationis in patria, 22. q. 180. 7. ad 3.

81 Contemplatio divinorum in via est majoris delectationis qualiter contemplatione alterius rei, 22. q. 180. 7. ad 3.

82 Delectatio secundum voluntatem in mensura & regula omnis actus moralis, non autem delectatio secundum sensum, 12. q. 33. 2. o.

83 Sensibilis fuerit major, & prior ante peccatum, quam post; sicut delectatio temperati, quam intemperati, 1. qu. 98. 2. ad 3.

84 Est prior amore, & ille deiderio, secundum rationem finis, sed ordinis generationis est e converso, 12. q. 25. 2. c. ad 3. & q. 35. 4. ad 1.

85 Contrariatur delectatio de objecto contrario, 12. q. 33. 8. o.

86 Differentia inter delectationem, gaudium, exultationem, laetitiam, hilaritatem, & jucunditatem, 12. q. 31. 3. c. o. item q. 35. 2. c.

87 Delectatio est in tempore per accidens tantum, scilicet ratione transmutationis adiuncta, 12. q. 31. 2. o.

88 Delectations duplices sunt innaturales, scilicet quæ sunt contra rationem, & quæ sunt contra naturam communem, 12. quæst. 31. 3. c. item 7. o.

89 Delectari propter se formaliter licitum est in omni delectabili, secundum suam

formam, non autem finaliter, 12. q. 20. 1. ad 2.

90 Delectatio non est finis charitatis, sed magis visio, cui consequtur, 12. q. 4. 2. ad 2.

Delictio dicuntur qui non possunt sustinere aliquos labores, nec aliquid minus delectationem, 22. quæst. 138. 1. ad 2.

1 Delictum communiter significat quamcumque omissionem pertinentium ad Deum, vel quando scienter, & cum contemptu omittit homo id, quod facere debet, 22. q. 59. 4. ad 1.

2 Dæmones, secundum Apulejum, sunt corpora aerea, animo passiva, mente rationalia, tempore eterna, 1. q. 51. 1. ad 1. & q. 115. 5. c.

3 Secundum Porphyrius sunt natura fallaces, & sensitiui, 1. q. 63. 4. ad 1.

4 In dæmonibus est ordo, 3. q. 109. 1. o.

5 Nomina aliorum ordinum sunt in dæmonibus, non tamen seraphim, nec throni, nec dominationes, 1. q. 43. 7. ad 3. item 9. ad 3. item q. 109. 1. ad 3.

6 Ordinatio dæmonum est sacra ex parte Dei, non autem ex parte ipsorum, 1. q. 109. 1. ad 2.

7 Vigint acumen scientia, & hunc intellectuale in eis est perspicuum, 1. q. 64. 1. o.

8 Error est in intellectu dæmonum, solum respepsi super-naturalium, 1. q. 58. 5. o.

9 Cognoscunt veritatem tripliciter, scilicet per naturam, revelationem, & experientiam, 4. q. 64. 1. ad 5. & 22. qu. 172. 5. ad 1. & 6. o.

10 Boni angeli revelant aliq dæmonibus, 1. q. 64. 1. o. item q. 109. 4. ad 1. item 22. qu. 172. 6. ad 1. item 7. o.

11 Revelaciones a bonis angelis facta dæmonibus sunt illuminationes ex parte angelorum, quia ordinant eas ad Deum, non autem ex parte dæmonum, 1. q. 109. 4. ad 1.

12 Revelatio beatorum angelorum facta daemonibus non est per modum illuminacionis, sed locutionis, 22.q.172. s.ad 2

13 + Daemones cognoscunt futura contingentia, 1. q.57. 3.c. & q.86.4.ad 2

14 Illuminatio non est in daemonibus, sed conceptus suos manifestant per modum locutionis, 1. q.109. 3.o. item 22.q.172.5.ad 2

15 Daemon non habet cognitionem matutinam, nec vespertinam, sed nocturnam, 1.q.64.1.ad 3

16 Cognoscebat Christum esse Melism promissum in lego, non autem dicitur in tantum eis, nisi per conjecturas, 1.q. 44.1.ad 4. item 3.q.31.1.ad 1. & q.44.1.ad 2. & q.47.5.c

17 Prohibebatur virtute divina ab investigatione beatæ Mariæ, nec noverat divinitatem Christi, sed coniectabatur suspicendo, 3.q.29.1.ad 3. & q.47.5.c

18 Sciant se dannatos in perpetuum, 22.q.18.3.c

19 Liberum arbitrium demonum est obstinatum in malum, principaliter ex iustitia Dei non datur gratiam, secundo ex indivisiibili appetitu eorum, tertio ex cognitione intellectiva, quia non possunt deponere estimationem femel habitam, 1.q.64.2.0

20 Omnis motus liberi arbitrii demonum est inordinatus, nec possunt se preparare ad gratiam, 1.q.64.2. ad 3

21 Daemones possunt facere actum bonum ex genere, sed nullo modo ex bona voluntate, 1.q.64.2.ad 5

22 Daemones non sunt naturaliter mali, sed propria voluntate, 1.q.63.4.0. item q. 67.4.ad 4

23 Natura daemonum est bona, sed voluntas eorum est mala, cujas malitiae ipsi sunt causa, 1.q.64.3.ad 3

24 Omnis aditus naturæ demonis est bonus, & actus voluntatis ejus est malus, 1.q. 64.2.ad 5

25 Non diligunt se mutuo, licet concordiam habeant in malo, 1.q.109.2.ad 2

26 Nulla passio sensitiva est in daemonibus, sed timor & dolor voluntatis est in eis, 1.q.63.2.ad 2. & q.64.3.c

27 Furor, phantasma, & concupiscentia non sunt in daemonibus, nisi metaphorice, id est velle inordinate, 1.q.54.3. ad 3. item q.58.5.c. fin. & q.59.4.ad 1

28 Est caput omnium malorum, non influx interior, sed gubernatione exteriori, in quantum avertunt a Deo, 3.q.8.7.8.0

29 Daemon, & Antichristus sunt tantum unum caput malorum, quia Antichristus dicitur caput, quia in eo erit plenissime malitia diabolus, 3.q.8.8.ad 1

30 Meruerunt beatitudinem, sed statim præbuerunt impenitentium eis, 1.q.63.5.ad 4. & 6.o

31 Omnes daemones simil peccaverunt, & tanto gravius, quanto superiores, 1.q.63.8.ad 1. item ad 3. & 22.q.24.2.ad 3

32 In omnibus, quæ agunt daemones propria voluntate, peccant mortaliter, 1.q.64.2. ad 5. item 12.q.89.4.o

33 Peccatum demonis durat adhuc secundum appetitum, non autem secundum astimationem, 1.q.64.2.ad 3

34 Primum peccatum Ade, vel daemonum non fui blasphemia in Spiritum sanctum, licet potuerit esse, 22. quæst. 163. 4. ad 3

35 Omnia peccata sunt in daemonibus secundum reatum, sed tantum spiritualia secundum affectum, 1.q.63.2.0

36 In daemonibus non fuit labor, nec radium, nec accidens peccatum, 1.q.63.2.ad 2

37 Non sunt propriæ nisi duo peccata, scilicet superbia, & inuidia, 1.q.63.2.0.

38 Daemones non afficiuntur peccato carnali, sed tentant ex inuidia, 1.q.63.2.ad 1. & 2

39 Daemon tentavit primos parentes ex inuidia, 1.q.63.2.0

40 Non potuerit tentare ho-

mī.

mitent in statu innocentia suggestione interiori, quia per hanc immutatur phantasia, 22.q.165.2.ad 2

41 Tentans primos parentes promiserat Ade, quod sciret bonum, & malum, 22.q.163.2.0

42 Non potuit sumere formam quam voluit, sed tandem serpentinus, 22.q.165.2.ad 3

43 Tentare ad nocendum est proprium daemonum, fed mundus & caro tentant instrumentaliter. Deus autem tentat, faciendo sciri virtutem tentati, 1.q.114.2.0. & 22.q.97.2.c

44 Impugnatio daemonum est ex malitia eorum, scilicet ex superbia & inuidia, sed ordinatio ejus est a Deo, 1. q.64.4.c. & q.114.1.0

45 Dupliciter impugnant homines, scilicet infligendo ad peccatum, & puniendo; secundo modo mittuntur a Deo, non autem primo modo, 1. q.114.1.ad 1

46 + Tentatio daemonum non semper est peccatum, quam vitari non potest, sicut vita si potest tentatio carnis; ideo tentatio carnis sine peccato esse non potest, ut pater per gloriam, 12.q.80.3.ad 3.item 3. q.41.1.ad 3

47 Maxime gaudent de peccato luxuria, propter difficultatem evadendi, 12. qu. 73.5.ad 2

48 Omnia peccata sunt ex suggestione daemonum indirecte, non autem directe, 1.q.63.2.c. item q.114.3.0. item 22. quæst. 80.4.0.item 3.q.8.7.ad 2

49 Non sunt causa peccatorum nostrorum, nisi indirecte, scilicet perfudendo, vel proponendo aliquo appetibile, 12. q.75.3.0. item q.80.1.0. & 3.q.8.7.0

50 Potest impetrare usum rationis, si permittatur, ideo potest sufficienter impellere in actum peccati, non autem in peccatum, 12.q.80.3.0

51 Inducunt ad peccatum, interiori operando, scilicet inphantiam, & in appetitum sensitivum tantum, 12. quæst. 2.0

52 Non statim tentant homi-

nem spiri tua em de gravibus peccatis, 3.q.41.4.c

53 Vixi non cessant a tentatione aliorum, nec eisdem semper, sed ad tempus, 1.q.

114.5.0

54 Remedium semper est paratum hominibus contra daemones, ex passione Christi, etiam tempore Antichristi, 3.q.49.2.ad 2. & ad 3

55 Fingant se esse animas defunctorum, ut inducent in errore. Vel etiam divina dispensatione apparent animæ defunctorum: nam secundum Augustinum, non est absurdum credere, aliqua dispensatione permisum fuisse, ut non dominante arte magica, vel potentia, sed dispensatione occulta, qua Pythoniam, & Saulem latebat, se ostenderet spiritus justi auctoritatis regis, divina cum sententia percussus. Vel non vere spiritus Samuelis a requie sua excitatus est, sed aliquod phantasma & illusio imaginaria diaboli machinationibus facta, quam scriptura Samuelem appellat, sicut solent imagines rerum suorum nominibus appellari, 1.q. 89. 8. ad 2. & q. 117.4. ad 2. & 22. q. 95.4. ad 2. & q. 174.5. ad 4

56 Non licet habere familiariatem cum dæmoni, nec requirere veritatem ab eo, ad cognitionem occultorum, scilicet de iis, quæ excedunt facultatem, & cognitionem humana, nec a daemonibus auxiliu implorare, quia est apostolica a fide (secundum Augustinum) 1.q.114.4.c.ad 2. & 22. q.90.2.3.0. item q.95.0. & q.96.0

57 Veritatem dicit, ut decipiat, 1.q.64.2.ad 5

58 Faciunt alias levitates

ut sint familiares hominibus

quos conantur decipere, 1.q.

89.4.ad 3.item 12.q.89.4.ad 3

59 Quarre aliiquid a demone sponte occurrente licet, proper utilitatem aliorum, maxime quando virtute divina compelli potest ad dicendum vera, sicut Christus fecit. Nam & Beda dicit: Non velut

in-

infici dominus inquirit, sed ut confessa pelle quam tolerabat, virtus curantis gratius emicaret; & sic Jacobus, & Simon, & Judas fecerunt.

Non autem sicut daemonem invocare ad auxilium, vel cognitionem occultorum, inquirendo ab ipso, 22. q. 20.2. c. fin. & 3.c. & q. 25.4.ad 1. & ad 3. & q. 26.2.ad 3.n.

60 Invocantes daemonem peccant mortaliter, & sunt apostatae a fide (secundum Augustinum) propter pactum initum cum dæmonie, tacite, vel exprefse, vel verbo tenuis, si invocatio interfit, vel factio aliquo, etiam si sacrificia defuit, 22. q. 26.2.ad 3.n.

61 Afflictionibus diversis generibus herbarum, animalium, carminum, & rituum usignis, non autem ut rebus, 1.q.115.5. ad 3. item 22. q. 25.2. ad 2.item q. 96.2.0

62 Vocati sub certa constellazione veniunt, licet non subsint cælis, nec alicui viruti corporali; ut dicunt in errorem, vel quia coguntur superioribus dæmonibus, 1.q. 115.5.0

63 Vocati sub certa constellazione veniunt, quia scilicet illius virtutem juvare ad effectum requisitum, 1. q. 115.5. ad 3.

64 Plus vexant lunaticos in augmento luna, ut eam infamenti, & quia tunc cerebrum est sic dispositum per lumen, 1. q. 115.5. ad 1.

65 Maxime anhelant ad hoc, ut eis exhibetur cultus divinus, 22. q. 85.2. ad 3

66 Deus non est in dæmonie, nec in peccatorum simplificare, sed ut est creatura, vel addendo per essentiam, praäsentiam, & potentiam, 1. q. 8.1. ad 4.

67 Dæmon habet potestatem aliquam in homine, ex hoc quod subditur peccato originali, vel actuali, 3.q.71.2.c. ad 1

68 Nullus ante passionem Christi potuit evadere manus dæmonum, quin descendentes ad infernum, 3.q.49.2. ad 2. item 5. ad 1. item q. 52.5. ad 2. item 6. ad 2

69 Etiam nunc potest Deus permittente homines tenere quantum ad animam, & vere quam ad corpus, 3. q. 49.2. ad 2

70 Idem dæmon potest recipere semen viri, & transfundere in mulieres, & gererabit homo, qui erit filius viri, & non dæmonis, sicut & aliarum rerum semine affuntem, secundum Augustinum, 1.q.51.3.ad 6

71 Non permittrunt facere omnia quæ possunt naturaliter, nec darur eis potestas faciendo aliquip supernaturale, 1.q.114.6.ad 2. item 3.q.29.1. ad 3.item q. 75.4.c.ad 3

72 Et si dæmon animam aliquius faciat evocari non posset, neque cogere ad aliquid agendum, potest tamen hoc fieri divina virtute, ut dum dæmon constituit, ipse Deus per suum unicum veritatem enuntiet, sicut per Heliam respondit, 22. q.174.5.ad 4

73 Frequenter apparent in figuris bestiarum, quæ desigunt conditiones eorum, ex providentia, & permissione Dei, sicut in figura serpentis, cum esset tamen in dæmoni decipiendi cupiditas (secundum Augustinum) 22. q. 165.2. ad 3

74 Potestas duplex dæmonis, scilicet quæ sufficiens impellit in actum peccati, sed non in peccatum, & quæ trahit ad supplicium, 12. q. 80.3.0

75 Non possunt producere effectus qui non sunt in potestate aliquis virtutis naturalis activæ, ut suscitare mortuos, & huiuscmodi, nisi in præstigio, 1. q. 91.1. ad 1. & ad 3. & q. 114.4.c.ad 2

76 Possunt vere naturales effectus producere, sed medianibus agentibus naturalibus, 1. q. 114.4.c. ad 2. & q. 115.5. ad 1. & q. 317.3.c

77 Nullam formam possunt influire in materiam, nisi mediante agente naturali, sed filius Deus, 1. q. 91.2.c. & q. 105.2. ad 1. & q. 114.4.c.ad 2

78 Potest duplicitate facere aliquid apparere aliud quam sit,

fit, scilicet immutando alicius phantasiam interioris, & a lios corporeos sensus, vel extare aliquod corpus formando, 1. q. 114.4.ad 2

79 Pluvia, & venti, & quæcunque solo motu locali sunt, possunt caufari a dæmonibus, 12. q. 80.2.c.

80 Christus sufficienter probavit quadrupliciter, quod expelleret dæmones per virtutem dæmonum; primo per hoc, quod satanas contra se ipsum non dividitor; secundo exemplo aliorum, qui dæmonia exciebant per spiritum Dei; tertio quia dæmonum expellere non posset, nisi ipsum vicisset virtute divina; quarto quia nulla convenientia in operibus, nec in effectu erat sibi, & satanas; cum satanas dispergeret quos Christus colligebat, 3.q.43.2.ad 3

81 Christus permisit dæmones intrare in porcos, & affigere illum quem liberavit, tripli ratione, scilicet ut infiltrat magnitudinem nocturni dæmonum, qui hominibus insidiatur, ut omnes discent, quod nec adversus porcos audent aliquid facere, nisi ipse concederet, & ut ostenderet quanto graviora in illos homines operari essent, quam in illos porcos, nisi essent divina providentia adjuti, 3.q. 44.1. ad 3

82 Superiores expellunt inferiores corporaliter, non autem a domino animæ, sed Christus utroque modo expellit utroque, 3.q.43.2.ad 3

83 Locus duplex debetur dæmonibus, sc. aer caliginosus, causa exercitandi homines usque ad diem judicii, & infernos, ratione pœnæ, 1. q. 6.4.0.

84 Ubique sint, habent semper secum infernum, nec diminuit poena eorum ex recessu, 1. q. 64.4.ad 3

85 Pœna dæmonum in nullo mitigatur per potestatem pulenti alios, 1. q. 109.2. ad 3

Dæmoniaci necunt quid loquantur, quando dæmon loquitur in eis, sicut nec serpens

quo diabolus tentavit Evans, nec asina qua angelus locutus est ad Balaam, 22. quæst. 165.2. ad 4

1 Demonstratio duplex, scil. propter quid, idest per causam; & signi, idest per effectum, 1.q.2.2.c.

2 Duplex, sc. ad sensum, & ad intellectum, 1.q.13.1.ad 3

3 Ex quolibet effectu notiori potest demonstrari propriam ejus causam esse, 1.q.2.2.c. ad 3

4 Unius coniunctionis est tantum unum medium demonstrativum, sed multa probabilita, 1. q. 47.1.ad 3

5 Denominatio quo libet fit ab aliquo habente se per modum formæ, non autem semper a formæ, 1.q.13.11. item 3.q.43.2.c.

6 Transcendentia denominant ipsa, non autem formæ speciales, 12.q.55.4.ad 1

7 Agens denominatur ab actione, non autem ab effectu, nisi sit de intellectu actionis, 1.q.37.2.c.ad 2

8 In respectu fit denominatio ab extrinseco, non autem in absolu, 1. q. 6.4.C. item qu.37.2.c.item 12. qu.7.2. ad 1

9 Omnia quæ habent ordinem ad aliquid unum licet diversimode, denominari possunt ab eo, 1. q. 60.1.c.

10 Denunciatio semper debet fieri in peccatis occulitis, praecedente secreta admonitione, nisi mora sit periculosa, 22. q.33.7.0

11 In denuntiatione non requiritur scriptura, quia denunciants non obligant se ad probandum, nec puniunt non probans, 22. q. 68.2.ad 3

12 Depositum datur ad utilitatem dantis, sed mutuum ad utilitatem accipientis, 12. q. 105.2. ad 5. & 22. q. 52.6.c.

13 Lex vetus bene ordinavit de mutuis, & depositis, 1. q. 105.2. ad 4.item ad 5

14 Depositus gladius non debet restituiri furioso, 12. q. 51.4.c. item q. 57.2. ad 1. & q. 62.5.ad 2. & q. 120.1.c.

15 Furans suum depositum pec-

peccat, & tenetur revelare gravamen depositarii, 22. qu. 66. 3. ad 3. item 3. ad 3.

⁵ Depositum amittens sine culpa non tenetur restituere, 22. qu. 105. 2. ad 5. item 22. qu. 62. 6. c.

¹ Derisio de re nota^b illi est peccatum mortale, & est gravius quam contumelia; sed gravissimum derisio Dei, secundo Parentum, tertio justorum, 22. q. 75. 2. 0.

² Derisio secundum rationem suam est minus grave peccatum detractione, & contumelia, licet quandoque sit e converso, 22. q. 75. 2. ad 3.

³ Recidivans, & simulans, id est filius, non derident Deum expresse, sed interpretative, 22. q. 75. 2. ad 2.

¹ Descendere Christum ad inferos, fuit convenientis, 3. q. 52. 3. 0. & 4. c.

² Christus per suum effectum descendit usque ad infernum damnatorum, 3. q. 51. 2. c.

³ Per essentiam descendit tantum ad limbum patrum, sed per suum effectum descendit ad quemlibet infernum, 3. q. 51. 2. 0.

⁴ Descendens illuminavit limbum patrum quoad eos tandem, 3. q. 52. 2. ad 2.

⁵ Post mortem statim descendit, & statim liberavit iustos, qui erant in limbo, 3. q. 52. 2. ad 1. item 5. ad 3.

⁶ Defendens nullum datum liberavit de inferno, nec de limbo puerorum, nec de purgatorio, sed tantum omnes iustos, 3. q. 52. 5. 6. 7. 8. 0.

⁷ Defendens in infernum damnatos confutavit de eorum incredibilitate, sed purgandis dedit spem gloriae, 3. qu. 52. 2. c. ad 3. & 6. ad 1.

⁸ Liberavit a purgatorio sufficientes purgatos, vel qui dum hic viverent, hoc meruerunt per fidem & dilectionem & devotionem ad mortem Christi, 3. q. 52. 4. ad 2.

⁹ Operatus est in virtute passionis sue, confringendo vetes, & desti impedimenta impedienda patres exire, 3. q. 52. 4. ad 2. item 5. 6. 7. c. item 3. ad 2.

¹⁰ Desensus duplex convenit Christo, scilicet de celo secundum deitatem, non quando motu locali, sed incarnatione secundum exinanitionem; & ad inferos secundum animam, qui est motus localis, & convenit Christo secundum conditionem humanae naturae, 3. q. 57. 2. ad 2.

¹¹ Secundum animam tamdiu fuit in inferno, ad quem descendit, quia corpus eius fuit mortuum, 3. qu. 52. 2. 0.

¹² In mysterio incarnationis non consideratur ascensus, quia si aliquius praexistens, & proficiens, sed defensus Verbi ad imperfectionem nostrae naturae, 3. qu. 43. 3. ad 3. & qu. 14. 1. ad 2.

¹³ Postquam ascendit, aliquid descendit de celis ad terram, 3. q. 57. 6. ad 3.

Describuntur aliqua in libris materialibus ad succurrentem memoriam, 3. q. 24. 1. c.

Deficerere gregem fibi commissum procedit vel ex timore male humiliante, vel ex amore male inflammate, vel ex amore salutis propriæ, ut si prælatus folus queratur, 12. q. 72. 3. c.

Desertum. + Nullus de filiis Israel natus in deserto mortuus est ibi, 3. q. 70. 4. ad 3.

¹ Desiderium dicitur dupliciter, scilicet appetitus rei non habitus: & intensio affectus tollens fastidium, 12. quæst. 33. 2. c.

² Est de bono non habito; sed amor est de bono absoluto, 1. q. 20. 1. c. ad 2.

³ Desiderium, spes, amor, & odium sunt aliqui modo in carnibus cognitione, non autem timor, nec desperatio, 12. q. 41. 3. c.

⁴ Desiderium propriæ est in appetitu sensitivo, & in appetitu rationali, 12. q. 30. 1. ad 2.

⁵ Est in concupisibili, 12. q. 23. 2. c. & q. 40. 1. b. & c.

⁶ ⁷ Desiderium naturale rationalis creature est ad cognoscendum genera, species, & rationem omnium rerum; non autem omnia individua;

vel futura contingentia, quæ solus Deus in sua æternitate cognovit, 1. qu. 12. 8. ad 4. & q. 14. 13. o.

⁷ Omne quod naturaliter desideratur ab homine, naturaliter cognoscitur ab eo, 1. qu. 2. 1. ad 1. & q. 63. 3. c.

⁸ + Desiderium animæ beatæ quieticit ex parte appetibilis, non autem ex parte appetentis, 12. q. 4. 5. ad 5.

⁹ Inest unicuique rei naturale desiderium ad conservandum suum esse, 1. q. 5. 2. ad 3. & 4. & qu. 63. 3. c. & q. 104. 2. 3. o.

¹⁰ Desiderium quodammodo facit desiderantem aptum, & paratum ad susceptionem deiderati, 1. q. 12. 6. c. fin.

¹¹ Desperatio non importat solam privationem spei; sed recessum a re desiderata, propter impossibilitatem affirmata, 1. q. 40. 4. ad 3.

¹² Non respicit malum sub ratione mali; sed per accidens quandoque, inquit quantum facit impossibilitatem adipisci; sed potest esse ex solo excessu boni; 12. q. 40. 4. ad 1.

¹³ Est peccatum in appetitu, 22. q. 20. 1. o. & 2. c.

⁴ Est minus grave peccatum infidelitatis, & odio Dei, sed periculiosus, 22. q. 20. 3. o.

⁵ Potest esse sine infidelitate, 22. q. 20. 1. o.

⁶ Principaliter causatur ex acedia, seu tristitia & negligencia; secundo ex luxuria, 22. q. 24. 4. o.

⁷ + Est prior timore, sicut ratio & causa ejus, ideo timor consequitur desperationem vindicandi, 12. q. 25. 3. c.

⁸ Oritur occasionaliter ex timore Dei, & horrore peccatorum, non autem direcione, 22. q. 20. 1. ad 2.

⁹ In damnatis non est culpa, sed pars damnationis, sicut nec in viatore, de re non nata haberi, 22. q. 21. ad 3.

¹⁰ Desponsatio beata Mariae fuit facta duodecim rationibus, scilicet ne Christus ab infidelibus, tanquam illegitimate natus abiceretur; ut consueto modo ejus genealogia

per virum describeretur; & ad tutelam pueri nati, ne diaholus contra eum vehementius nocumenta procurasset. Et ut a Joseph nutritur; & per hoc beata Virgo redditur immunitas a poena, ne scilicet lapidaretur a Judæis, tanquam adultera; & ut per hoc ab infamia liberaretur; & ut ei Joseph ministerium exhiberet, & testimonio Joseph comprobatum est, Christum ex virginine natum; & verba virginis matris magis credibilia redduntur, quam virginitatem assertentis; & ut tolleretur execratio virginibus, quæ propter soam incætelam non vivant infamiam; & per hoc significatur universalis ecclesia, quæ cum virgo sit, despontata tamen est uni viro Christo; & quod mater domini fuit despontata & virgo, in persona ipsius, & virginitas & matrimonium honoratur, contra haereticos alteri horum detrahentes, 3. q. 29. 1. o.

¹¹ Desinare est dirigere aliquid in aliiquid, vel mente propone, 1. quæst. 23. 1. c. item 2. ad 2.

¹² Detra^blio, quæ est occulta maledictio, ad denigrationem famæ, per impositionem falsi, per adiunctionem mali, per revelationem mali occulti, & per depravationem intentionis, de se est peccatum mortale; ex levitate vero est veniale, nisi sit de gravi, sed propter bonum cum debitis circumstantiis, nullum est peccatum, 22. q. 73. x. 2. o. item q. 74. 1. o. & q. 75. 1. c.

¹³ Non est filia ira, sed invidiae, 22. q. 73. 3. ad 3.

¹⁴ Contrariatur adulatio, quod ea quæ dicuntur; licet utrumque sit malum, non autem quodam finem, quia prima intendit infamiam; secunda vero delectionem, 12. q. 115. x. ad 3.

¹⁵ Diligens & infidiosa inquisitio eorum quæ ab aliis sunt, ordinatur ad aliquid noxiū, scilicet ad detrahendum proximo, 22. qu. 167. 2. C. ad 3. fin.

1. Devotio est spiritualis a-
bus voluntatis, prompte tra-
dendi se ad famulatum Dei,
22. q. 82. i. o. item 2. c. item qu.
23. 3. ad 1.

2. Et principalis actus reli-
gionis virtutis, 22. qu. 82. 2. o.
& q. 82. 3. ad 1. item 1. c. & qu.
302. 2. ad 1.

3. Et pinguedo animæ cau-
lata a charitate, & conservans
cam, 22. q. 82. 2. ad 2. item 3. c.

4. Causa devotionis triplex,
scilicet extrinsecus & principa-
lis, idest Deus; & intrinsecus
dupliciter, scilicet contempla-
tio bonitatis Dei, & benefi-
ciorum eius, & consideratio
propriorum defectuum exclu-
dens præsumptionem, 22. qu.
22. 3. o. item 4. c.

5. Consideratio eorum qua-
sunt apta excitare dilectionem
Dei, causat devotionem; sed
consideratio distractiū men-
tem a divinis impedit eam,
22. q. 82. 3. ad 2.

6. Ea quæ pertinent ad hu-
manitatem Christi, maxime
excitant devotionem manu-
cendo: licet devotio sit circa
ea quæ sunt divinitatis, vel
terram utrumque, 22. qu. 82. 3.
ad 1.

7. Devotio primo & per se
causat delectationem & lati-
tiam, secundario autem & per
accidens, causat tristitiam, 22.
q. 82. 4. o.

8. Qui semel orat devote, re-
manet devotio super plures dies,
22. qu. 83. 14. ad 4. & q. 171. 2. ad 2.
9. Mens semel ad devotionem
excitata faciliter postea ad de-
votionem præfam revocatur;
ideo ad hoc orationes crebre
sunt necessariae, 22. qu. 171. 2.
ad 2a.

10. Devotio ad sanctos non
terminatur ad eos, sed transit
in Deum; devotio vero ad do-
minos temporales est alterius
rationis, 22. q. 82. 2. ad 3.

11. Abundat in simplicibus
muliertibus propter humilita-
tem, elationem, comprimendo;
sed scientia, & qualibet per-
fectio subiecta Deo auger de-
votionem, 22. q. 82. 3. ad 3.

12. Eesse proprie convenit Deo,
22. q. 3. 12. o.

2. Deum esse, demonstrat
multipliciter, 1. q. 2. 3. o.

3. Est demonstrabilis per effe-
ctus a posteriori tantum, 1. q.
2. 1. c. fin. item 2. 0.

4. † Dei non est demonstra-
tio, nisi per effectum, 1. q. 3. 5.
c. fin.

5. † Deum esse non est per se
notum; sed est primum inter
omnia credibilis, 1. q. 2. 1. ad 2.
& 22. q. 16. 1. c.

6. Non est nobis naturaliter
notum secundum se; sed secun-
dum similitudinem, & par-
ticipationem eius, 1. q. 2. 1. ad 1.

7. De Deo sciimus an est, id
est hanc propositionem esse ve-
ram ex effectibus eius; non au-
tem actum effendi eius, sicut
nec essentia eius, 1. q. 3. 4. ad 2.

8. Eesse Dei est effectus libet
creatura exemplariter vel can-
saliter, non autem formaliter
sua essentialiter, 1. q. 1. 8. o.

9. Eesse Dei est proprium &
determinatum, & distinctum
a qualibet esse creatura, per
hoc quod ei non potest aliquid
addi, 1. q. 1. 2. ad 3. & 4. ad 1. i-
tem q. 7. 1. ad 3.

10. Eesse Dei, per hoc quod
est subsistens non receptum in
aliquo, distinguitur a qualibet
altro, 1. q. 3. 2. ad 3. item 4. ad 1.
& q. 7. 1. ad 3. & q. 44. 1. corp.

11. † In solo Deo esse, & es-
sentialia sunt idem realiter, 1. q.
2. 1. c. & qu. 2. 4. 0. item qu. 5. 6. c.
item q. 6. 3. c. item q. 12. 2. c. ad 3.
item q. 4. c. item q. 13. 11. c. & qu.
14. 4. c. & 14. ad 2. item qu. 25. 1.
ad 2. item qu. 44. 1. c. item q. 45. 1.
ad 2. item q. 50. 2. ad 3. & q. 54. 1.
item q. 5. 3. c. item qu. 61. 1.
item qu. 75. 5. ad 4. item q. 104.
1. c. fin. item 12. q. 3. 7. c. item
13. 1. c.

12. Essentialis divina est actus
puros; angelica vero est intel-
ligibilis in actu, sed intellectus
noster est intellectus in
potentia tantum, 1. qu. 25. 1. c.
item q. 87. 1. ad 2.

13. Deus est sua essentia, 1.
q. 3. 3. o. item q. 11. 3. ad 2. item
q. 29. 4. c. ad 1.

14. De Deo non possumus
scire quid est, 1. qu. 1. 7. ad 2.
item qu. 3. 2. ad 2. & qu. 3. 3. prin-
cipaliter, item

Item qu. 12. 12. c. ad 1. & 13. ad 2.
item q. 13. 8. ad 2.

15. Essentialis divina est omne
quod est in ea, 1. q. 20. 1. ad 1.

16. Deus tripliciter dicitur,
scilicet essentialiter, participa-
tive, & nuncupative, 1. q.
13. 9. 10. o. & 22. q. 85. 2. ad 1.

17. Essentialiter est extra or-
dinem totius creature, 1. qu.
25. 1. ad 3.

18. Deus est forma, 1. qn. 3.
2. c. fin. & ad 3. & 7. 8. c. & 3. q. 1.
2. 6.

19. Una tantum forma est in
divinis, 1. q. 31. 2. ad 2.

20. Non est forma inhærens,
1. q. 1. 8. o.

21. Non est forma corporis,
1. qn. 3. 8. o. item 3. q. 1. c. ad 2.
item qu. 5. 1. ad 2. item q. 50. 2. ad
3. item q. 75. 1. ad 4. item q. 87. 1. c. &
qu. 89. 2. ad 3. & q. 90. 1. c. & qu.
115. 1. ad 2. & 12. q. 49. 4. c. item
q. 50. 5. c.

22. Non est anima mundi,
contra quodam. Nec anima
celi, contra Almarians. Nec
materia prima contra David de
Dinando, 1. q. 3. 8. c. & q. 51. 1.
ad 1. item q. 90. 1. c.

23. Anima attribuitur Deo,
secundum similitudinem actus,
1. q. 3. 2. ad 1. item q. 19. 11. c.

24. Deus non est corpus, 1.
q. 3. 1. 0.

25. Non habet distinctionem,
1. q. 1. 7. ad 1. item qu. 2. 2. ad 2.
& q. 3. 5. c. fin.

26. † Non est genus, nec
species, 1. qu. 3. 5. c. & qu. 30. 4.
ad 2.

27. † Non est in genere, nec
in praedicamento per se, nec
reductive ut principium, 1. q.
3. 5. o. item q. 4. 3. ad 1. item q. 6.
2. ad 3. & q. 88. 2. ad 4.

28. Substantia secundum quod
significat per se existere, idest,
non in alio, convenit Deo,
non autem proprie, nec uni-
voce, 1. q. 29. 3. 4.

29. Solus Deus est omnino
simplex, 1. q. 1. 0. & qu. 9. 1. c.
item q. 25. 1. c. item q. 38. 2. c.

30. In Deo nulla est compo-
sitio. Sed hanc pluralitatem
qua est secundum rationem,
repræsentat in propositione
pluralitas prædicati, & sub-
iecti; unitatem vero repræ-
sentat per compositionem.
Quandoque enim intellectus
noster enunciationem de Deo

format, cum aliqua diversita-
tis nota, præpositionem in-
terponendo, ut cum dicatur
bonitas est in Deo; quare &
hic designatur aliqua diversi-
tas, quæ competit intellectui,
& aliqua unitas, quam oportet
ad rem referre, 1. q. 13. 12.
c. fin.

31. † In solo Deo sunt idem
suppositum & natura, & in
omnibus creaturis differunt, 1.
q. 27. 1. c.

32. In Deo non est materia,
nec potentia, sed pars a-
ctus, 1. q. 3. 1. 2. c. & q. 7. 1. c. &c
qu. 9. 1. c. item qu. 12. 1. c. item
qu. 14. 2. ad 3. item 3. c. ad 2. item
qu. 25. 1. c. item qu. 49. 3. ad 2. 1.
item q. 50. 2. ad 3. item q. 54. 1. c.
item q. 75. 1. ad 4. item q. 87. 1. c. &
qu. 89. 2. ad 3. & q. 90. 1. c. & qu.
115. 1. ad 2. & 12. q. 49. 4. c. item
q. 50. 5. c.

33. Deus est perfectissimus, 1.
q. 4. 1. 0. item qu. 25. 1. c. item 22.
q. 161. 1. ad 2. 4.

34. † Quicquid emittatis, bo-
nitatis, & perfectionis est in
creatura quacunque, totum est
eminens in Deo, 1. q. 4. 2. o.
& qu. 6. 1. ad 2. & 2. 3. 4. c. item
qu. 9. 1. c. item q. 1. 3. c. item qu.
12. 2. c. item q. 13. 2. 3. 4. 5. c. item
qu. 14. 6. 1. c. item qu. 25. 1. c. ad
3. item 3. corp. item qu. 26. 1. c.
ad 1. item 4. o. item qu. 28. 2. ad
3. item q. 29. 3. c. item qu. 49. 3. c.
item qu. 75. 1. ad 5. item qu. 9. 1. c.
corp.

35. Quicquid est in Deo, est
Deus, 1. q. 3. 3. 6. item q. 27. 3. ad 2.
item 4. ad 1. item qu. 28. 2. c. i-
tem q. 49. 1. c.

36. Deus & creatura non est
aliquid melius, nec maius,
quam solus Deus, 1. q. 4. 2. o.
item qu. 103. 3. ad 3. item 12. qu.
34. 3. ad 2.

37. In Deo est magnitudo
virtutis & perfectionis, non
autem magnitudo molis, 1. q.
42. 1. ad 1. item 4. ad 2. item 3. q.
58. 3. o.

38. Magnitudo Dei est per-
fetto naturæ eius, 1. q. 42. 4. c.
ad 2. item 1. d. 19. qu. 1. 1. o. item
q. 3. 1. o.

39. † In Deo non est quanti-
tas, 1. q. 28. 4. corp.

40. † In Deo est similitudo
omni-

D E
omnium rerum, secundum formam, & secundum materiam, 1. q. 57. 2. ad 2.
41 Deus dicitur esse finitus fibi, secundum similitudinem proportionis tantum, 1. q. 14. 3. ad 2.
42 Est infinitus negative, non autem privative: formaliter, non autem materialiter, 1. q. 7. 1. o. & q. 12. 1. ad 2. item 7. c. & qu. 25. 2. o. & 3. c. item qu. 52. 2. c. item qu. 55. 1. cor. item q. 75. 5. ad 4. item q. 86. 2. ad 1. item 3. q. 10. 3. ad 1. & ad 2.
43 Est omnino immutabilis, 1. qu. 9. 1. 2. o. item qu. 10. 2. 3. c. item qu. 14. 15. o. item qu. 19. 7. o. & qu. 30. 1. ad 3. & qu. 65. 1. ad 1. item 3. qu. 2. 1. c. item qu. 57. 1. ad 1.
44 Movetur metaphorice duplamente, scilicet operando in se, & secundum emanationem in alia, 1. qu. 9. 1. ad 1. & ad 2. & q. 73. 3. c.
45 Nulla passio est in Deo, 1. q. 20. 1. o. item qu. 21. 1. ad 1. item q. 41. 1. ad 3.
46 Cognitio Dei per essentiam est naturalis soli Deo, angelo autem per similitudinem, nobis vero per speculum, id est per speciem aliorum, 1. qu. 56. 1. o. item qu. 62. 4. c. item 3. q. 9. 4. c.
47 Deum esse intelligentem, probatur multipliciter, 1. q. 14. 3. o. item q. 26. 1. corp.
48 Intelligere Dei est solum esse, & sua essentia, 1. q. 14. 4. o. item 8. 9. c. item q. 16. 5. c. item qu. 18. 3. corp. ad 2. item 4. c. item qu. 19. 1. c. item 4. ad 2. & qu. 26. 2. c. item qu. 27. 2. ad 2. item qu. 34. 2. ad 1. & qu. 41. 3. ad 4. item qu. 54. 2. c. item q. 79. 1. c. item qu. 87. 3. c. item 3. qu. 9. 1. ad 1.
49 Solus Deus est sicut intellectus & suum intelligere, 1. qu. 14. 4. o. item qu. 18. 3. c. ad 2. item 4. c. item qu. 27. 2. c. f. item ad 2. item qu. 28. 4. ad 1. item qu. 34. 2. ad 1. item qu. 41. 4. ad 3. item q. 54. 2. corp. item q. 79. 1. c. item q. 87. 3. c.

50 Essentia Dei se habet ut intelligens, ut intellectus, & ut quo intelligitur, 1. q. 14. 2. 4. corp.

51 Nihil intelligit per speciem alias ab essentia sua, 1. qu. 14. 2. 4. c. item 5. o. item q. 55. 1. c. ad 3. item qu. 57. 1. c. item qu. 79. 1. c. item qu. 84. 2. c. item qu. 85. 2. c. item qu. 87. 1. c. item q. 89. 1. corp.
52 Nihil pertinet ad intellectum in divinis dicitur personaliter, prater verbum, 1. q. 14. 1. ad 2. item q. 37. 2. ad 1.
53 Impossibile est, quod primum & per se intellectum a Deo sit aliud, quam essentia eius, 1. q. 14. 2. 5. o.
54 Intelligit tantum in actu, nihil autem in potentia, 1. q. 14. 2. c. ad 2. item q. 79. 2. c.
55 Intelligit non compunit, nec dividit, 1. q. 14. 5. ad 3. item 14. 0. item q. 85. 3. c.
56 Intelligit se, 1. q. 14. 2. 3. o. item 5. c.
57 Intelligit omnia, 1. q. 14. 5. o. item 7. 0. item 12. 1. c. item qu. 79. 2. c. item q. 87. 1. c. item q. 89. 1. c.
58 Intelligit omnia simul, 1. qu. 14. 7. o. item 11. ad 1. item 13. c. item qu. 42. 3. ad 3. item qu. 27. 5. ad 3. item q. 85. 4. c.
59 Cognoscit omnia unica cognitione, 1. q. 10. 2. ad 4. item 5. c. & qu. 22. 1. ad 3. q. 27. 5. ad 3. item qu. 28. 4. ad 1. item q. 34. 3. c. item q. 41. 6. c.
60 + Cognoscit omnia singulariter & singulissime, 1. q. 14. 6. 11. o. item 11. c. f. item qu. 21. 2. 3. c. item q. 55. 1. ad 3. item q. 57. 2. c. f. item q. 89. 4. c.
61 Intelligit enunciabilias, quae sunt 14. 4. o. item qu. 16. 5. ad 1.
62 Videre Dei est approbare, ut maneret quod fecerat, non quod alio modo cognoscet aut placet ei creatura, antequam facret, 1. q. 32. 1. ad 3. item qu. 54. 2. c. item q. 79. 1. c. item qu. 87. 3. c. item 3. qu. 9. 1. ad 1.
63 Deus intelligens vilia non vilescit, 1. q. 22. 3. ad 3.

64 Intellectus Dei cognoscens mala non impeditur a consideratione meliorum, sicut sit in nobis; & eius voluntas ad malum sicut non potest, 1. q. 22. 3. ad 3.
65 Cognoscit se & creaturas, eadem ratione ex parte cognoscit; sed diversa ratio-

D E
tione, ex parte cogniti, 1. q. 85. 3. ad 4.

66 Ab aeterno cognovit creaturas, & non entia qua aliquando erant, non solum ut sunt in Deo, vel in eius intellectu, sed etiam in propriis naturis, 1. q. 20. 2. ad 2.

67 Per ideam cognoscit omnes conditiones particulares rerum, 1. qu. 14. 11. o. item 12. c. item q. 15. 1. ad 4.

68 Scientia Dei est in Deo perfectissime, 1. q. 14. 1. o.

69 + Dicitur analogice de Deo, & de creatura, 1. q. 11. 5. c.

70 + Scientia Dei non est habitus, nec qualitas, nec effectus demonstrationis, vel principiorum, vel habens causalitatem, 1. qu. 14. 1. ad 1. item q. 19. 5. c. item 22. 9. 1. ad 1.

71 Non est universalis, vel particularis, vel in potentia, vel habitu; sed semper in actu, 1. q. 14. 1. ad 1.

72 Non est inquisitiva, vel discursiva, 1. qu. 14. 7. o. & q. 85. 5. c. & 12. q. 14. 1. ad 2. & 22. 9. 1. ad 1. & q. 49. 5. ad 2. item ad 3.

73 Est uniformis, & invariabilis, 1. qu. 14. 15. 0. & q. 19. 7. c.
74 De seipso est tantum speculatoria, sed de aliis est speculatoria & practica simul, 1. q. 14. 16. 0. & q. 34. 3. c. & 12. q. 5. 1. c.

75 Duplex, scilicet visionis, & simplicis intelligentiae.

Prima est tantum carium; secunda est eternam non entium, quae possunt esse, 1. qu. 14. 9. 12. o. item qu. 34. 3. ad 5. item 3. q. 10. 2. ad 2. item 3. c. item qu. 1. 3. 1. ad 2.

76 + Deus scit infinita, etiam scientia visionis, 1. q. 14. 12. o. item 3. q. 30. 3. o.

77 Solus Deus habet scientiam futuri contingentibus in se, 1. qu. 14. 12. o. item q. 86. 3. 4. o.

78 Necesse est quod scientia Dei usque ad singularia se extendat, quae per materiam individualiuntur, 1. q. 14. 11. c.

79 + Deus scivit aliqua, que

nesciebat; & e converso, 1. q. 14.

15. ad 3.

D E
80 Mala sciuntur a Deo, 1. q. 14. 10. o. item q. 15. 3. ad 1. item 18. 4. ad 4.

81 Pertinent ad scientiam ejus practicam, 1. q. 14. 16. c. f.

82 Scientia Dei duplex, scilicet simplicis notitiae, & approbationis. Secunda est tantum bonorum: sed prima est etiam malorum, 1. q. 14. 8. c. f.

83 Deus eadem scientia cognoscit se, & ea quae facit, 1. q. 14. 4. c. item q. 14. 6. c.

84 Scientia Dei est causa rerum adjuncta voluntate, 1. q. 14. 8. o. item 9. ad 3. item 16. ad 1.

& qu. 19. 4. c. ad 4. & 11. ad 1. & q. 27. 1. ad 3. & q. 45. 6. c.

85 Comparatur ad creaturas, ut ars ad artificiaria, 1. q. 14. 8. o. item 9. 17. 1. c. item qu. 21. 1. c. item q. 22. 2. c. f. & qu. 74. 3. ad 1.

item qu. 9. 1. c. item 12. qu. 13. 2.

86 Scientia Dei causat res: non vero causatur a rebus, & dependet ab eis; sed angelica nec caufatur, nec caufatura rebus, 1. qu. 14. 8. ad 3. & 11. c. fin. & q. 21. 2. c. & 12. q. 2. 3. c. & q. 5. ad 1.

87 Deus est cognoscibilis ab omni intellectu creato, 1. qu. 12. o. & 12. q. 9. 2. 2. 0.

88 Intellectus creatus potest videre Deum per eternitatem, 1. q. 22. 1. o. & q. 4. ad 3. item 12. qu. 5. 1. c.

89 Deus non potest videri per eternitatem naturaliter ab aliquo creatura, 1. q. 12. 4. o. & q. 23. 1. c. & q. 56. 3. c. ad 2. item q. 62. 1. 2. 9. c. & q. 74. 1. ad 2. & qu. 94. 2. c. f. item qu. 108. 4. c. & 12. q. 5. 5. 7. c. & 3. q. 10. 4. ad 2.

90 Qui impurus est, non potest intrare in templum Dei: quanto magis nec Deum videare? 12. q. 169. 1. o.

91 Jacob videt Dominum facie ad faciem, & salva facta est anima eius, 1. q. 12. 11. c. & ad 1.

92 + Deus non potest videri per eternitatem in hac vita mortali, 1. qu. 12. 11. o. item qu. 11. 1. c. item 2. ad 3. item 12. q. 5. 3. c. item qu. 93. 2. 0. item 22. qu. 180. 5. o.

93 + Cognitio divina veritatis & bonitatis duplex, scilicet

M 3 CO.